

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет психології, комунікацій та перекладу
Кафедра авіаційної психології та управління людським фактором

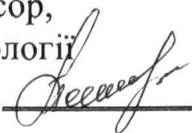

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
навчальної дисципліни
«ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА»

Освітньо-професійна програма: «Психологія»

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність: С4 «Психологія»

Навчально-методичний комплекс розробила:
доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри авіаційної психології
та управління людським фактором Любов ПОМИТКІНА

Навчально-методичний комплекс обговорено та схвалено на засіданні
випускової кафедри освітньо-професійної програми «Психологія», спеціальності
С4 «Психологія» – кафедри авіаційної психології та управління людським
фактором, протокол № 10 від 29.08.2025 р.

Гарант освітньо-професійної програми Лада ЯКОВИЦЬКА
В.о. завідувача кафедри Лада ЯКОВИЦЬКА

Навчально-методичний комплекс обговорено та схвалено на засіданні
науково-методично-редакційної ради факультету психології, комунікацій та
перекладу, протокол № 7 від «1» 09 2025 р.

Голова НМРР Анжеліка КОКАРЄВА

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ

Дисципліна Психологічна служба

(назва дисципліни)

галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

(шифр та назва)

Спеціальність С4 «Психологія»

(шифр та назва)

№	Складова комплексу	Позначення електронного файлу ¹⁾	Наявність	
			друкований вигляд ²⁾	електронний вигляд ³⁾
1	Навчальна програма	01_ПО_НП	-	-
2	Робоча програма (денна, заочна форма навчання)	02_ПО_РП		<i>Ел версія додається по завершенню НМК</i>
3	Положення про рейтингову систему оцінювання (денна, заочна форма навчання)	03_ПО_РСО_3		+
4	Конспект лекцій/курс лекцій	04_ПО_КЛ		+
5	Методичні рекомендації з виконання контрольних робіт для студентів заочної форми навчання	05_ПО_МР_КРз		+
6	Методичні рекомендації з самостійної роботи студентів з опанування навчального матеріалу	06_ПО_МР_СРС		+
7	Методичні рекомендації з підготовки студентів до практичних (семінарських) занять	07_ПО_МР_ПРз		+
8	Тести з дисципліни/практичні ситуаційні задачі	08_ПО_Т		+
9	Методичні рекомендації студентам до виконання курсового проекту	08_ПО_МР_КП		+
10	Затверджені екзаменаційні білети	09_ПО_ЕБ		не передбачено

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 4 із 32	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
	1 семестр	1 семестр
Вичерпне розкриття питання на практичному занятті	5 б. х 4=20	5 б. х 2=10
Експрес-контроль	10 б. х 3=30	10 б. х 2=20
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	30 балів	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	30	-
Контрольна (домашня) робота ЗФН	-	30
Екзамен	20	40
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	100
Модуль № 2 Курсовий проєкт		
Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	<i>Денна/заочна форми навчання</i>	
<i>Виконання курсового проєкту</i>	60	
<i>Захист курсового проєкту</i>	40	
<i>Виконання та захист курсового проєкту</i>	100	

Екзаменаційна рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 1).

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Вичерпне розкриття питання на практичному занятті	Експрес-контроль	Виконання та захист контрольної роботи	Виконання модульної / підсумкової контрольної роботи	Оцінка за національною шкалою
5	9-10	27-30	27-30	Відмінно
4	8	23-26	23-26	Добре
3	6-7	18-22	18-22	Задовільно
менше 3	менше 6	менше 18	менше 18	Незадовільно

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	KAI НМК 12.10-01-2025
		Стор. 5 із 32	

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS.

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової модульної рейтингової оцінки в балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах Денна/Заочна	Оцінка за національною шкалою
72-80/54-60	Відмінно
60-71/45-53	Добре
48-59/36-44	Задовільно
менше 48/36	Незадовільно

Таблиця 4.5

Відповідність залікової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою

Оцінка в балах Денна/Заочна	Оцінка за національною шкалою
18-20/36-40	Відмінно
15-17/30-35	Добре
12-14/24-29	Задовільно
менше 12/24	Незадовільно

4.5. Сума підсумкових модульних рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та індивідуального навчального плану, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана здобувачем вищої освіти за результатами **виконання та захисту курсового проєкту/роботи** в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відомості модульного контролю, а також до індивідуального навчального плану, та Додатку до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.8. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 6 із 32	

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет психології, комунікацій та перекладу
Кафедра авіаційної психології та управління людським фактором

КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ
з дисципліни **«ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА»**

за спеціальністю С4 «Психологія»

Укладач: професор
кафедри авіаційної психології та управління людським фактором
Любов ПОМИТКІНА

Конспект лекцій розглянутий та схвалений на засіданні
кафедри авіаційної психології та управління людським фактором

протокол № 10 від 29.08.2025 р.

В.о. завідувача кафедри

Лада ЯКОВИЦЬКА

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 7 із 32	

Зразок оформлення лекції

ЛЕКЦІЯ №3

Тема лекції: Основні види діяльності та функції соціально-психологічної служби

План лекції

1. Національна система соціально-психологічної служби: основні завдання й напрями роботи.
2. Нормативні документи, що регулюють діяльність практичного психолога
3. Етичні засади діяльності практичного психолога. Особистість практичного психолога.

Зміст лекції

1. Положення про психологічну службу в системі освіти України визначає метою діяльності шкільної психологічної служби максимальне сприяння психічному і особистісному розвитку кожного школяра. Основне завдання при цьому полягає у забезпеченні соціально-психологічних умов для всебічного гармонійного розвитку учнів.

Орієнтація на всебічний розвиток особистості учнів і, зокрема, на розвиток їх духовного світу, є перспективним напрямом не тільки у нашій країні. І.В.Дубровіна відмічає, що "в останні роки багато зарубіжних психологів почали змінювати свої погляди на вимірювання здатностей та якостей, як на основне, що вони можуть зробити з метою психологічної допомоги дітям... Зараз не можна оцінювати людину тільки з боку її інтелектуальних здібностей, треба оцінювати її всебічно, як особистість у процесі становлення".

Американські психологи К.Р.Рейнолдс та Т.Б.Гуткін відмічають, що основна мета психологічної служби полягає у сприянні психічному здоров'ю та освітнім інтересам дітей і юнацтва. В американських шкільних програмах, починаючи з 80-х років переважає так зване "ціннісне виховання". "Воно стало необхідним в умовах зростаючої бездуховності суспільства, яке виразно проявилось у США в кінці 70-х років. Втрата ідеалів... розповсюдилася у різних верствах населення. Знизився вплив церкви, зменшилася виховна роль сім'ї, і в системі організаційних впливів суспільства на молодь склався вакуум. Американська школа і служба "гайденс", як частина її, стали серйозно займатися ціннісними орієнтаціями учнів".

Мета і завдання діяльності шкільної психологічної служби передбачають виконання таких основних видів роботи шкільного психолога:

психологічна просвіта як саме перше залучення учнів, педагогічного колективу та батьків до психологічних знань;

психологічна профілактика, яка передбачає постійну роботу психолога по запобіганню можливих проблем у психічному та особистісному розвитку школярів;

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 8 із 32	

психологічне консультування, яке допомагає вирішувати проблеми, з якими до психолога звертаються учні, вчителі, батьки;

- психодіагностика як глибинне проникнення психолога у внутрішній світ особистості школяра;

- психокорекція як усунення відхилень у психічному розвитку школяра;

- робота з розвитку здібностей дитини, формування її особистості.

Активний розвиток вітчизняної практичної психології свідчить про посилення суспільної уваги до людини, проблем самопізнання, саморозвитку та самореалізації особистості. Поступово підвищується попит на психологічні послуги в різних сферах суспільної діяльності, а отже, зростають вимоги до системи професійної підготовки психологічних кадрів.

Специфіка професії психолога зумовлена вимогами пізнавальної діяльності, в центрі якої є людина. Сучасний психолог - це кваліфікований фахівець у галузі людинознавства, який досліджує закономірності розвитку та функціонування психіки, здійснює гуманістичну допомогу у розв'язанні особистісних і міжособистісних проблем людини, в її гармонічному розвитку. Гуманістична спрямованість діяльності психолога полягає в тому, що в різних соціальних та психологічних умовах, надаючи допомогу дитині, батькам, вчителям, бізнесменам, політикам, хворим чи злочинцями, подібно лікарю, який лікує тіло, психолог працює над зціленням людської душі, полегшує її страждання, спрямовує особистість на вищі загальнолюдські цінності.

2. У своїй роботі психологічні працівники керуються Етичним Кодексом психолога, який являє собою сукупність етичних норм, правил поведінки, що склалися у психологічному співтоваристві. Згідно з Кодексом, діяльність психолога характеризується такими ознаками, як відповідальність, компетентність, захист інтересів клієнта, конфіденційність, професійна кооперація, додержання етичних правил у психологічних дослідженнях, здійснення кваліфікованої пропаганди психології.

На практиці критерієм ефективності професійної підготовленості психолога є здатність спеціаліста успішно адаптуватися в новому колективі та здійснювати продуктивну діяльність, визначену посадовими обов'язками. Слід зазначити, що основними проблемами, що виникають у ході адаптації психологічних кадрів до умов професійної діяльності, є:

- ✓ відсутність достатніх практичних навичок (наприклад, шкільний психолог, часом, не знає, з чого розпочинати діяльність, не може скласти варіативний план своєї роботи);
- ✓ несформованість відповідних професійних якостей особистості.

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 9 із 32	

Перша проблема зумовлена розбіжністю між теоретичною підготовкою у ВНЗ і практичними вимогами до діяльності психолога на місцях. Її розв'язання потребує оновлення навчальних програм, створення не тільки теоретичних, а й практично орієнтованих підручників нового покоління.

Друга проблема є набагато складнішою. Система професійно важливих особистісних якостей є багатовимірним утворенням. Її формування вимагає незрівнянно більшого часу та зусиль, ніж засвоєння обсягу знань із певних дисциплін. Тому доцільно встановлювати відповідність особистісних якостей абітурієнта, який зараховується на факультет психології, до професійних якостей сучасного психолога. Високий духовний потенціал є професійно важливою складовою якостей як психолога, так і педагога. Виявлення духовного потенціалу має бути однією з головних умов подальшого навчання.

В ідеальному випадку динаміка розвитку професійно важливих якостей майбутніх спеціалістів має відстежуватися протягом тривалого часу, починаючи з дошкільного та шкільного віку. При вступі до ВНЗ саме ця система якостей, доповнена відомостями про спрямованість особистості й бажання займатися відповідною діяльністю, мають відігравати провідну роль для зарахування абітурієнта до навчального закладу.

Однак, у процесі зарахування молодшої людини до ВНЗ головним критерієм придатності абітурієнта досі вважають успішність одноразового складання вступних іспитів та співбесід із певних шкільних дисциплін. Як правило, практикуються вступні іспити з таких предметів: біологія, “Людина і світ”, основи держави та права, українська та іноземна мови. Яке безпосереднє відношення ці предмети мають до професійної успішності майбутнього психолога, встановити важко.

Неврахування особистісних якостей під час прийому абітурієнтів до ВНЗ як основного фактора їх професійної придатності призводить до того, що дипломовані психологи демонструють на практиці відсутність емпатії, терпіння, доброзичливості, толерантності, а інколи - переносять власні особистісні проблеми на процес взаємодії з клієнтами. Як наслідок, професійна кар'єра такого “спеціаліста” не відзначається успішністю, що нерідко сприяє виникненню кризи особистісного розвитку. Результати діяльності професійно неспроможного психолога дискредитують психологічну науку, а його навчання у вищому навчальному закладі позбавляє можливості стати фахівцем дійсно талановитого майбутнього психолога.

3. Аналізу та подальшого врахування потребують і окремі недоліки психологічної підготовки фахівців. Специфіка умов праці, розбіжність професійних обов'язків вимагає диференційованого підходу до професійної підготовки психологічних кадрів. Так, психолог-

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 10 із 32	

дослідник у процесі навчання потребує більш ґрунтовної теоретичної підготовки, тоді як практичний психолог повинен проходити стажування в різних умовах практичної діяльності. Спілкування з випускниками психологічних факультетів засвідчує, що в ході навчання вони оволодівають лише окремими елементами технології психологічної допомоги. Зокрема, вони володіють навичками загальної психодіагностики (за виключенням виявлення показників духовного розвитку особистості), але що робити з отриманими результатами, які наступні кроки психологічної корекції – як правило, не знають.

Нерідко в певних галузях необхідним є створення психологічних служб – об'єднання психологів-фахівців, які мають спільний предмет праці. За таких умов робота психолога пов'язана з процесом колективної взаємодії з колегами. В процесі такої взаємодії успішність професійної діяльності психологів залежить від системи соціально-психологічних факторів, серед яких: різні особистісні характеристики працівників (темперамент, характер, спрямованість тощо); розбіжності професійної підготовки (різні психологічні школи); різні рівні кваліфікації співробітників; різні професійні напрацювання (професійний досвід).

Зважаючи на це, в ході навчання майбутніх психологів слід розвивати здатність до професійної взаємодії, кооперації як із колегами-психологами, так і з педагогами.

Рекомендована література

Бабчук О. Г. Психологічна служба в системі дошкільної освіти: навч. посіб. Одеса: ТОВ «Лерадрук», 2023. 166 с.

Василенко І.А. Методичні рекомендації до дисципліни «Сучасна психологічна служба: організація та функціонування» для здобувачів другого(магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія, Одеса, 2021. 26 с.

Гоцуляк Н. Є. Психологічна служба: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 138 с.

Кузьо О. Основи психологічної практики : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с.

Медведєв В. С., Кудерміна О. І., Горбенко Д. А. Психологічна служба правоохоронних органів України: навч. посіб. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. 188 с.

Психологічна служба: навч. посіб. / Л. В. Помиткіна, Л.С.Яковицька. К. : КАІ, 2025. 144 с.

Помиткіна Л.В. Професійна самореалізація психолога в практичній діяльності / Moderní aspekty vědy: XIV. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2021. str. 27-36.
<http://perspectives.pp.ua/public/site/mono/monography-14.pdf>

Помиткіна Л. В. Професіоналізм та ключові компетентності психолога-викладача: суб'єктивний аналіз. Наукові інновації та передові технології. Серія: Психологія, Педагогіка. 2022. № 1(3). С.389–398. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-1\(3\)-389-397](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-1(3)-389-397)

Помиткіна Л.В. Вплив дитячих розладів аутистичного спектра на доросле життя особистості. Наукові інновації та передові технології (Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»), № 6(46), 2025. С. 2073-2085. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-6\(46\)-2073-2085](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-6(46)-2073-2085)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет психології, комунікацій та перекладу
Кафедра авіаційної психології та управління людським фактором

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ**

з дисципліни «ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА»

за спеціальністю С4 «Психологія»

Укладач:
професор кафедри авіаційної психології та управління людським фактором
Любов ПОМИТКІНА

методичні рекомендації розглянуті та схвалені на засіданні кафедри авіаційної
психології та управління людським фактором

протокол № 10 від 29.08.2025 р. В.о.

завідувач кафедри

Лада ЯКОВИЦЬКА

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 12 із 32	

Методичні рекомендації та тематика КР для студентів заочної форми навчання

Контрольна робота з дисципліни виконується у 1 семестрі відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом в процесі засвоєння всього навчального матеріалу курсу «Психологічна служба».

Мета контрольної роботи полягає у оволодінні знаннями про основні підходи до побудови психологічної моделі допомоги клієнту; прийоми та способи психологічної підтримки особистості та фахівця, що перебувають, працюють у небезпечних умовах; методи відновлення життєвої ситуації особистості.

Виконання, оформлення та захист контрольної роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання контрольної роботи, - 8 годин самостійної роботи.

Тематика контрольних робіт

1. Основні види діяльності та функції соціально-психологічної служби.
2. Вимоги до особистості психолога.
3. Види психологічної допомоги, їх спільні та відмінні особливості.
4. Етичний кодекс психолога та необхідні нормативні документи.
5. Напрямки роботи практичного психолога у закладах освіти.
6. Історія розвитку практичної психології та її перспективи.
7. Основні завдання й напрямки роботи психологічної служби.
8. Вимоги до підготовки практичного психолога.
9. Основні види нейропрофілактичної та просвітницької роботи.
10. Психодіагностичні методи та методики особистісних якостей школярів.
11. Особливості діагностики та корекції психологічних девіацій.
12. Основні методи роботи з батьками та педагогічним колективом.
13. Методи самовідновлювання у роботі практичного психолога.
14. Методи та методики корекції взаємовідносин у колективі.
15. Розвиток інтелектуальних здібностей школярів.
16. Методи дослідження та психодіагностики психічних процесів.
17. Шляхи формування позитивного психологічного клімату.
18. Проведення соціометричних досліджень колективу.
19. Зміст тренінгових занять особистісного росту для вчителів.
20. Робота психолога з обдарованими дітьми.
21. Корекційна робота гіперактивності дітей молодшого шкільного віку.
22. Методи профорієнтаційної роботи.

Інформаційні ресурси в Інтернет

3.3.1. Організація управління соціально-психологічними службами.

<https://msn.khmnu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=309598>

3.3.2. Українська асоціація організаційних психологів та психологів праці. Режим доступу: <https://www.facebook.com/UAOPPP.Ukraine/>

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни	Шифр	КАІ ЦМК 12.10.01.2025

3.3.3. Психологічна служба в системі освіти України <https://uk-ua.facebook.com/groups/psyua/>

3.3.4. Психологічна служба: курс лекцій <https://core.ac.uk/download/83535097.pdf>

3.3.5. Положення про психологічну службу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет психології, комунікацій та перекладу
Кафедра авіаційної психології та управління людським фактором

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

з дисципліни «ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА»

за спеціальністю С4 «Психологія»

Укладач:
професор кафедри авіаційної психології та управління людським фактором
Любов ПОМИТКІНА

методичні рекомендації розглянуті та схвалені на засіданні кафедри авіаційної
психології та управління людським фактором

протокол № 10 від 29.08.2025 р. В.о.

завідувач кафедри

Лада ЯКОВИЦЬКА

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 15 із 32	

Зразок методичних рекомендації щодо виконання самостійної роботи

Тема 2. Особистість практикуючого психолога

План

1. Нормативні документи, що регулюють діяльність практичного психолога
2. Вимоги до особистості практичного психолога (за К.Роджерсом).
3. Професійна придатність до роботи з людьми.
4. Психодіагностика особистісних якостей практикуючого психолога та самопізнання.
5. Особистісно-професійна корекція.

Розгляд **першого питання** слід розпочати з вивчення нормативних документів, які регламентують діяльність практичного психолога. Перш за все необхідно познайомитись з Положенням про психологічну службу в Україні. Потім потрібно детально вивчити Етичний кодекс психолога. Розкрийте суть основних принципів Етичного кодексу: відповідальність, компетентність, захист інтересів клієнта, конфіденційність, етичні правила проведення психологічних досліджень, кваліфікована пропаганда психології, професійна кооперація.

Пам'ятайте, що дотримання етичних засад в роботі практичного психолога відіграє велику роль у становленні його як професіонала, створює імідж його власного “Я”.

Переходячи до **другого питання** необхідно детально вивчити професіограму психолога, особливо її основну частину - психограму. Професіограма – це опис соціально-економічних, виробничо-технічних, санітарно-гігієнічних, психологічних та інших особливостей професії. Важливою частиною професіограми є психограма – характеристика вимог, що пред'являються професією до психіки людини, до особистості працівника. Також професіограма визначає зміст підготовки практикуючого психолога.

Проаналізуйте власні якості на основі психограми професії психолога. Визначте шляхи та засоби формування необхідних умінь, навичок та якостей. Спробуйте простежити динаміку вимог до сучасного практичного психолога та як можливо зміняться вимоги у майбутньому.

Вивчення **третього питання** необхідно розпочати з ознайомлення з визначенням професійної придатності до роботи з людьми. Під професійною придатністю розуміють не тільки факт певної підготовленості, навченості, але й природну здатність людини швидко й суб'єктивно легко оволодівати професією, успішно справлятися з широким колом професійних задач при мінімальних психофізіологічних затратах.

Отже, студентам необхідно пройти ряд психодіагностик та методик з визначення у себе необхідних професійних якостей, які вважаються акмеологічними в даній професії. Зокрема, методику “Діагностика рівня емпатії” І.М.Супова, вправа “Мій професійний образ психолога”, тест

“Чи вмієте Ви слухати інших” і т.і.

Переходячи до підготовки **четвертого питання** необхідно продовжити вивчення власних особистісних якостей і порівнювати їх з вимогами у професіограмах. Доречно ознайомитися з методиками: опитувальник діагностичний, визначення комунікативних та організаторських здібностей “КОС-2”, методика діагностики поведінки у конфліктних ситуаціях К.Томаса, методика діагностики стратегій розв’язання конфліктних ситуацій Д.Джонсона та Ф.Джонсона, опитувальник рівня саморозкриття С.Джурард тощо.

Пам’ятайте, що професія психолога багато в чому залежить від використання методів самопізнання та самовдосконалення.

В кінці вивчення означеної теми при переході до **останнього питання** ознайомтесь та проаналізуйте методи професійно-особистісної корекції. У роботі практичного психолога необхідно бути відкритою системою: відвідувати семінари психологів, приймати участь у круглих столах, відвідувати конференції та зїзди психологів. Весь свій професійний шлях вчитися новим методам роботи, знайомитися з новими методиками, аналізувати свою діяльність, покращувати її та самоудосконалюватися.

Питання для самоперевірки

1. Назвіть основні професійно важливі якості психолога.
2. У чому проявляється конгруентність психолога?
3. Як відбувається професійний відбір психологів-практиків?
4. У чому полягає самоідентифікація практикуючого психолога?
5. Які засоби удосконалення психолога-фахівця ви знаєте?

Рекомендована література

1. Організація діяльності психологічної служби: навч-метод. посіб. упоряд. О. А. Дудник. Умань : Візаві, 2023. 267 с.
2. Помиткіна Л. В. Професіоналізм та ключові компетентності психолога-викладача: суб’єктивний аналіз. Наукові інновації та передові технології. Серія: Державне управління, Право, Економіка, Психологія, Педагогіка. 2022. № 1(3). С.389–398.
URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-1\(3\)-389-397](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-1(3)-389-397)
3. Помиткіна Л. В. Професійна самореалізація психолога в практичній діяльності. Moderní aspekty vědy: XIV. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2021. str. 27–36.
URL: <http://perspectives.pp.ua/public/site/mono/monography-14.pdf>
4. Помиткін Е. О. Психологія духовного розвитку особистості: монографія. Київ: Наш час,

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 17 із 32	

2005. 280 с.

5. Сабат Н. І., Сабат Н. В. Актуальні проблеми діяльності психологічної служби в системі освіти : навч.-мет. посіб. Івано-Франківськ: НАІР, 2021. 216 с.

6. Строяновська О. В. Психологічна служба в системі освіти. Київ: Каравела, 2022. 176 с.

7. Дорожко І. І., Малихіна О. Є., Туріщева Л. В. Шкільний психолог в умовах НУШ. Професійний супровід початкової ланки освіти. Київ: Основа, 2021. 144 с.

8. Carl R. Rogers. A Therapist's View of Psychotherapy. On becoming a Person. Robinson. 2016. 429 p. URL:<https://www.yakaboo.ua/ua/on-becoming-a-person-a-therapist-s-view-of-psychotherapy.html?srsId=AfmBOoqVp0xKHNaWKyNxREjEKiBW9TL-Basgs4LnG1y4A0tQs9jFSr6Y>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет психології, комунікацій та перекладу
Кафедра авіаційної психології та управління людським фактором

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТЬ**

з дисципліни «ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА»

за спеціальністю С4 «Психологія»

Укладач:
професор кафедри авіаційної психології та управління людським фактором
Любов ПОМИТКІНА

методичні рекомендації розглянуті та схвалені на засіданні кафедри авіаційної
психології та управління людським фактором

протокол № 10 від 29.08.2025 р. В.о.

завідувач кафедри

Лада ЯКОВИЦЬКА

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 19 із 32	

Зразок методичних рекомендацій до проведення практичних занять

Практичне заняття № 8

Робота психолога з безпритульними дітьми

Мета: ознайомлення студентів з проблемою дитячої безпритульності, розвиток навичок щодо психологічних технологій реабілітації безпритульних дітей в закладах соціального захисту.

Питання для презентацій

1. Дитяча безпритульність як соціально-психологічне явище.
2. Стан та закономірності розвитку дитячої безпритульності в Україні.
3. Причини та наслідки дитячої безпритульності в Україні.
4. Психологічні технології реабілітації безпритульних дітей в закладах соціального захисту.
5. Особливості соціалізації безпритульних дітей.

Питання для обговорення

1. Основні напрями і зміст соціально-психологічної роботи з дітьми в притулку.
2. Аналіз психолого-педагогічних умов організації виховного процесу.
3. Організація профілактичної та корекційно-виховної роботи.
4. Напрями психолого-педагогічної роботи з дітьми в притулку.
5. Арт-терапія як метод ресоціалізації безпритульних дітей.

Рекомендована література

1. Організація діяльності психологічної служби: навч.-метод. посіб. упоряд. О. А. Дудник. Умань : Візаві, 2023. 267 с.
2. Помиткіна Л. В. Професіоналізм та ключові компетентності психолога-викладача: суб'єктивний аналіз. Наукові інновації та передові технології. Серія: Державне управління, Право, Економіка, Психологія, Педагогіка. 2022. № 1(3). С.389–398.
URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-1\(3\)-389-397](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-1(3)-389-397)
3. Помиткіна Л. В. Професійна самореалізація психолога в практичній діяльності. Moderní aspekty vědy: XIV. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2021. str. 27–36.
URL: <http://perspectives.pp.ua/public/site/mono/monography-14.pdf>
4. Помиткін Е. О. Психологія духовного розвитку особистості: монографія. Київ: Наш час, 2005. 280 с.
5. Сабат Н. І., Сабат Н. В. Актуальні проблеми діяльності психологічної служби в системі освіти : навч.-мет. посіб. Івано-Франківськ: НАІР, 2021. 216 с.
6. Строяновська О. В. Психологічна служба в системі освіти. Київ: Каравела, 2022. 176 с.
7. Дорожко І. І., Малихіна О. Є., Туріщева Л. В. Шкільний психолог в умовах НУШ. Професійний супровід початкової ланки освіти. Київ: Основа, 2021. 144 с.
8. Carl R. Rogers. A Therapist's View of Psychotherapy. On becoming a Person. Robinson. 2016. 429 p.
URL: <https://www.yakaboo.ua/ua/on-becoming-a-person-a-therapist-s-view-of-psychotherapy.html?srsItd=AfmBOoqVp0xKHNaWKyNxREjEKiBW9TL-Basgs4LnG1y4A0tQs9jFSr6Y>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АвіАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет психології, комунікацій та перекладу
Кафедра авіаційної психології та управління людським фактором

ТИПОВІ ТЕСТИ

з дисципліни «ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА»

за спеціальністю С4 «Психологія»

Укладач:
професор кафедри авіаційної психології та управління людським фактором
Любов ПОМИТКІНА

методичні рекомендації розглянуті та схвалені на засіданні кафедри авіаційної
психології та управління людським фактором

протокол № 10 від 29.08.2025 р. В.о.

завідувач кафедри

Лада ЯКОВИЦЬКА

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 21 із 32	

**Зразок оформлення
типових тестових завдань**

Оберіть правильну відповідь

1. Основним видом діяльності практичного психолога є:
 - а) психологічне консультування
 - б) медична реанімація
 - в) екологічне прогнозування
 - г) просвітництво

2. Просвітницький ефект дозволяє клієнту:
 - а) формувати впевненість
 - б) отримати нові знання
 - в) розвивати спілкування
 - г) всі відповіді правильні

3. Завданням просвітницької діяльності є:
 - а) промоніторити специфічні цілі у житті людей
 - б) створити сприятливі умови для розвитку згуртованості
 - в) підвищення психологічної компетентності людей
 - г) створити комфортну атмосферу обговорення

4. Процедура психодіагностичного обстеження передбачає етапи:
 - а) збір, обробка, діагностика
 - б) збір, прогнозування, обстеження
 - в) деталізація, обговорення, обробка
 - г) первинний, вторинний, третинний

5. Анамнез – це:
 - а) набір хронологічного матеріалу
 - б) відомості про особливості клієнта
 - в) літературний жанр життєпису
 - г) історія життя дослідника

6. Психокорекція та психотерапія передбачають:
 - а) музичну та медичну освіту
 - б) навички гіпнотичного спрямування
 - в) інклюзивно-педагогічну освіту
 - г) активний цілеспрямований вплив

7. Метою психологічної корекції є:
 - а) усунення недоліків у розвитку особистості
 - б) виявлення особливих якостей інтелекту
 - в) реалізація психологічних прийомів
 - г) діагностика рівня креативних здібностей

8. Сутність психологічного консультування полягає в наданні:
 - а) даних інформаційно-телекомунікаційних технологій
 - б) знань безпосередньої психологічної допомоги

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 22 із 32	

- в) практичного досвіду та принципів у роботі з людьми
- г) фінансової підтримки і держаних пільг сім'ї

9. Виділяють такі види психологічного консультування:

- а) профілактичне, групове, індивідуальне
- б) наукове, освітнє, просвітнє, методичне
- в) особистісне, сімейне, ділове, педагогічне
- г) психічне, діагностичне, медичне, клінічне

10. За тривалістю консультування розрізняють:

- а) разове, короткотермінове, середнє і тривале
- б) поведінкове, гуманістичне, когнітивне і оптимістичне
- в) денне, вечірнє, тижнєве, місячне, річне.
- г) телефонне, тривале, дистанційне, безпосереднє.

11. Останній етап рекреаційної терапії – оцінка досягнутого через зворотній зв'язок. На цьому етапі клієнт чи група разом з психологом-терапевтом ...

- а) оцінює рівень досягнутої цілі та узагальнює здобуті результати;
- б) знайомиться з новими методиками;
- в) встановлює контакт з групою та психологом;
- г) формулює проблему.

12. «Рекреація» у первинному розумінні цього слова – це ...

- а) відпочинок;
- б) відтворення особистості;
- в) перегляди фільмів;
- г) відпочинок з друзями.

13. Зважаючи на критерії класифікування, існує кілька варіантів організації психологічного супроводу, а саме ...

- а) індивідуальний чи груповий, орієнтований на загальні чи рекреаційні потреби, загально віковий чи конкретно віковий, одностатевий чи гендерно паритетний;
- б) індивідуальний чи сімейний супровід;
- в) тимчасовий та довготривалий;
- г) загальний чи конкретний супровід, індивідуальний чи груповий, віковий.

14. Соціологічні та соціально-психологічні дослідження рекреаційних потреб спрямовані на ...

- а) засвоєння нових знань, умінь та навичок;
- б) з'ясування співвідношення методологічного впливу на соціум;
- в) вивчення діалектичного взаємозв'язку рекреаційних потреб соціальних груп та окремих індивідів з оточуючим середовищем.
- г) дослідження нового інструментарію та його застосування на практиці.

15. Типи професійної мотивації практичного психолога до професійної діяльності:

- а) адекватний – неадекватний;
- б) здорова самооцінка, самокритика, самомотивація;
- в) конформний, передбачливий, творчий;

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 23 із 32	

г) адекватний, ситуативний, конформістський, компенсаторний.

16. Можна виділити три етапи реабілітації:

- а) відновна терапія; реадaptaція та реабілітація;
- б) терапія, реабілітація, відновлення;
- в) реалізація, реструктуризація, реабілітація;
- г) реабілітація, відновлення, повернення до змагань.

17. Хронічний стрес це – :

- а) довготривалий стрес, що продовжує діяти на людину;
- б) стрес, викликаний критичними життєвими ситуаціями;
- в) повсякденний стрес, викликаний малозначними ситуаціями;
- г) уявна небезпека (страх перед важливою розмовою, негативне уявлення про своє майбутнє та ін.).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет психології, комунікацій та перекладу
Кафедра авіаційної психології та управління людським фактором

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ СТУДЕНТАМ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ

з дисципліни «ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА»

за спеціальністю С4 «Психологія»

Укладач:
професор кафедри авіаційної психології та управління людським фактором
Любов ПОМИТКІНА

методичні рекомендації розглянуті та схвалені на засіданні кафедри авіаційної
психології та управління людським фактором

протокол № 10 від 29.08.2025 р. В.о.

завідувач кафедри

Лада ЯКОВИЦЬКА

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 25 із 32	

Мета курсового проєкту полягає у створенні моделі психологічної роботи з різновіковою категорією людей за самостійно обраною проблематикою у переліку тематики відповідно модуля та включає 3 розділи: теоретичний, присвячений аналізу психологічних підходів у сучасній науці, діагностичний, у якому здійснюється підбір психодіагностичного інструментарію та практичний, присвячений опису обраної (можливо власної) моделі психологічної роботи з людьми.

У результаті виконання **курсного проєкту** студент повинен отримати наступні навички

Програмні результати навчання: здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (**ПРН1**); вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів, в тому числі і в авіаційній галузі (**ПРН2**); узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки (**ПРН3**); робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій (**ПРН4**); розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість (**ПРН5**); розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість (**ПРН6**); доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях (**ПРН7**); оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації (**ПРН8**); вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності, права людини, принципи гендерної рівності, культури миру та ненасильства, виходячи з концепції сталого розвитку (**ПРН9**); здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності (**ПРН10**); здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності (**ПРН11**).

Додаткові програмні результати: володіти навичками в області наукової комунікації та знаннями щодо найновіших досягнень області психології (**ПРН12**); здійснювати професійну самоосвіту, самовдосконалення та саморозвиток, враховуючи запит організацій та установ, а також специфіку та спрямованість їхньої діяльності, в тому числі в авіаційній галузі (**ПРН13**); вміти організовувати просвітницькі заходи психологічного спрямування із застосуванням сучасних підходів до підтримки психологічного здоров'я особистості поза професійного середовища та у професійному середовищі, що передбачають умови невизначеності, екстремальні та кризові умови авіаційної галузі (**ПРН14**).

У результаті виконання **курсного проєкту** студент повинен набути наступні **компетентності**: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов (**К**); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (**ЗК1**); здатність проведення досліджень на відповідному рівні (**ЗК2**); здатність генерувати нові ідеї (креативність) (**ЗК3**); уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (**ЗК4**); здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (**ЗК6**); здатність діяти соціально відповідально та свідомо (**ЗК7**); здатність розробляти та управляти проєктами (**ЗК8**); здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети (**ЗК9**); здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики (**ФК1**); здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 26 із 32	

з елементами наукової новизни та практичної значущості, зокрема, і в авіаційній галузі (ФК2); здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та доказові методики і техніки практичної діяльності (ФК3); здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік, зокрема і в авіаційній галузі (ФК4); здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах (ФК6); здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності (ФК7); здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію (ФК8); здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями (ФК9); здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях (ФК10); здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження, особливостей культури, різноманітності можливостей, гендерних особливостей, виходячи з концепції сталого розвитку (ФК12); здатність застосовувати методи психодіагностики, консультування, психокорекції в індивідуальному та груповому форматі з урахуванням специфіки професійної діяльності у різних галузях, в тому числі в авіаційній галузі (ФК13); здатність аналізувати роль психологічних чинників при оцінюванні ефективності професійної діяльності в екстремальних, кризових умовах та умовах невизначеності у різних галузях, в тому числі в авіаційній галузі (ФК14).

У процесі підготовки та захисту КП магістр повинен продемонструвати:

- здатність до самостійного творчого мислення;
- володіння методами та методиками наукових досліджень;
- здатність до наукового аналізу, формулювання положень та висновків;
- уміння побудови методики допомоги клієнту та використання її у науковій, викладацькій та практичній діяльності.

КП повинен містити (25-30 стр.) :

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ (актуальність дослідження, об'єкт, предмет, мета, завдання, практичне значення) до 5 стр.;
- основну частину (1, 2, 3 розділи);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Розділ 1 є теоретичним, він містить результати теоретичного вивчення проблеми. У формі аналізу літературних джерел з обов'язковим посиланням на їх авторів (і відповідні джерела зі списку використаних джерел) послідовно розкривають суть проблеми, аспекти та питання її вивчення, з'ясовують основні поняття, їх суть, висвітлюють та аналізують наявні дослідження з обраної проблеми.

У розділі 2 вказуються методи, методики (тести, опитувальники, можливо авторські анкети...), які дозволяють дослідити проблему емпірично (розділ обсягом 2-3 стр.).

Третій розділ (це основна практична частина), як правило, присвячений формульованому етапу дослідження, який передбачає цілеспрямований вплив з метою досягнення певних змін у прояві чи становленні досліджуваного психічного явища у людини. Це може бути технологія розвитку чи корекції чи профілактики проблеми, зазначеної в темі (тренінгова програма; застосування окремого підходу з психотерапії, набір вправ, аутотренінгів, психологічних настроїв, усього, що на погляд автора допоможе вирішити проблему. Особливою заслугою автора може бути власна розробка

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 27 із 32	

окремого підходу чи заходу чи вправи...тощо.

У кінці основної частини роботи наводять **висновки**, в яких узагальнено викладають найважливіші результати КП на всіх етапах. Загальні висновки виконують роль закінчення, зумовленого логікою проведення дослідження, у формі синтезу накопиченої інформації. Це послідовне, логічне викладення отриманих підсумкових результатів та їх співвідношення із загальною метою і конкретними завданнями (1-2 стр.).

Список використаних джерел – це одна з важливих частин КП, котра відтворює самостійну творчу роботу студента. Потрібно посилатися на джерела, з яких використано матеріали, окремі результати, ідеї чи висновки для розробки власної проблематики. Такі посилання дають змогу відшукати літературні джерела і перевірити достовірність цитування певних наукових робіт, допомагають з'ясувати їх зміст, обсяг, мову тексту (від 15 посилань!).

Приклад оформлення першоджерела:

1. Помиткіна Л.В. Професійна самореалізація психолога в практичній діяльності / Moderní aspekty vědy: XIV. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2021. str. 27-36.

2. Помиткіна Л.В. Професіоналізм та ключові компетентності психолога-викладача: суб`єктивний аналіз / Наукові інновації та передові технології (Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»): журнал. 2022. № 1(3) 2022. С.389-398.

Посилання в тексті на джерела зазначають їх порядковим номером у списку використаних джерел, який позначається у квадратних дужках, наприклад [5]. Коли у тексті наводять цитату чи якісь конкретні дані з джерела, то вказують відповідну сторінку, наприклад: [5, с.257].

Додатки. Допоміжні або додаткові матеріали, що переобтяжують основну частину КП, але потрібні для повноти її сприймання, доцільно вносити до додатків.

Оформлення КП: роботу виконують на комп'ютері, дотримуючись таких вимог: шрифт Times New Roman, розмір 14 кеглів, інтервал 1,5; поля: ліворуч – 25 мм, праворуч – 10 мм, згори та знизу – 20 мм. Абзацний відступ повинен бути однаковим по всьому тексту роботи і дорівнювати п'ятьом знакам (1,25 см). Сторінки нумерують арабськими цифрами наскрізною нумерацією по всьому тексту. Номер сторінки проставляють у правому нижньому куті сторінки без слова сторінка і розділових знаків. Нумери сторінок проставляють, починаючи зі сторінки з заголовком «ЗМІСТ».

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують у межах розділу (номер складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка: наприклад: Рис. 2.5.). Номер ілюстрації та її назву розміщують під ілюстрацією.

Таблиці, відповідно, позначають: «Таблиця 1.2», надпис розміщують у правому куті над назвою таблиці, а саму назву друкують по центру.

Перелік тем для курсового проєкту:

1. Психологічна служба в організації: формування колективної мети.
2. Психологічна допомога з приводу сумісності членів бізнес-організації.
3. Робота психолога щодо мотивації персоналу авіаційної організації.
4. Реабілітаційна психологічна робота з потерпілими цивільними, що перебували у зоні воєнних дій.
5. Психологічна допомога військовим, що повернулися із зони воєнних дій.
6. Психологічна робота з людьми, що втратили сенс життя.
7. Розвиток конструктивної життєвої позиції студентської молоді в нестабільних соціальних умовах.
8. Основні методи роботи з підлітками щодо розвитку позитивної комунікації.
9. Робота психолога щодо формування позитивних цінностей у підлітків.
10. Психологічна робота зі страхами: види та методи.
11. Корекційна робота психолога щодо подолання людиною страху критики себе та своїх дій.
12. Психологічна робота з людьми, які мають страх темряви.

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 28 із 32	

13. Психологічна допомога особистості з розладами з приводу негативних сновидінь.
14. Сни і сновидіння та їх види: особливості відпочинку людини під час сну.
15. Напрями роботи практичного психолога з особами, що повернулися із зони воєнних дій.
16. Геронтопсихологія: напрями психологічної допомоги людям похилого віку.
17. Психологічна допомога працівникам авіаційної галузі: подолання професійних криз.
18. Застосування позитивних психологічних настроїв у роботі з клієнтами.
19. Використання аутотренінгів: методи розробки та складання.
20. Психологічна допомога юнакам та молоді у виборі супутника життя.
21. Психологічна допомога сім'ї, що на межі розлучення.
22. Допомога сім'ї у подоланні кризи 3-х років дитини.
23. Психологічна допомога батькам і дитині у період підліткової кризи.
24. Психологічна профілактика підліткового суїциду.
25. Допомога психолога у професійному самовизначенні особистості.
26. Методи підготовки старшокласників до сімейного життя.
27. Психологічна корекція проявів девіантної поведінки школярів.
28. Робота психолога в закладах реабілітації неповнолітніх.
29. Реінтерпретація негативних чи обмежуючих переконань особистості.
30. Попередження розвитку самотності в юнацькому віці.
31. Подолання комп'ютерної залежності особистості.

Рекомендована література

1. Бабчук О. Г. Психологічна служба в системі дошкільної освіти: навч. посіб. Одеса: ТОВ «Лерадрук», 2023. 166 с.
2. Василенко І. А. Методичні рекомендації до дисципліни «Сучасна психологічна служба: організація та функціонування» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія, Одеса, 2021. 26 с.
3. Гоцуляк Н. Є. Психологічна служба: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 138 с.
4. Кузьо О. Основи психологічної практики : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с.
5. Медведев В. С., Кудерміна О. І., Горбенко Д. А. Психологічна служба правоохоронних органів України: навч. посіб. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. 188 с.
6. Організація діяльності психологічної служби: навч.-метод. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; упоряд. О. А. Дудник. Умань : Візаві, 2023. 267 с.
7. Психологічна служба: навч. посіб. / Л. В. Помиткіна, Л. С. Яковицька. К. : КАІ, 2025. 144 с.
8. Помиткіна Л. В. Професійна самореалізація психолога в практичній діяльності / Moderní aspekty vědy: XIV. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2021. str. 27-36. <http://perspectives.pp.ua/public/site/mono/monography-14.pdf>
9. Гребінь Н., Луців М. Особливості тривожності та страхів у осіб юнацького віку з різною схильністю до прокрастинації. Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. 2024. В. 20. С. 58-66. <https://doi.org/10.30970/PS.2024.20.9>
10. Mozgovaya G., Pomytkina L., Beketova G. Cyberbullying as a Deviant of Adolescents – Representatives of Youth Subcultures. International Scientific Journal «Pediatrics. Eastern Europe», 2022, 10(1), Pp. 136-144. URL: <https://doi.org/10.34883/PI.2022.10.1.018>
11. Помиткіна Л. В. Професіоналізм та ключові компетентності психолога-викладача: суб'єктивний аналіз. Наукові інновації та передові технології. Серія: Психологія, Педагогіка. 2022. № 1(3). С. 389–398. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-1\(3\)-389-397](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-1(3)-389-397)
12. Помиткін Е. О., Помиткіна Л. В. Духовно-особистісний підхід в освіті та практиці психологічної допомоги у воєнний та післявоєнний час. Цілісний підхід у психології та

соціальної роботі: теорія та практика. Мат. Всеукраїнської наук.-пр. конференції з міжнародною участю «Цілісний підхід у психології та соціальній роботі: теорія та практика» (23 лютого 2024 року): Збірник тез / За заг.ред. докт. психол. наук, проф. Клочек Л. В., канд. психол. наук, доц. Галушко Л. Я. Кропивницький: ЦДУ, 2024. С. 23-28.

13. Помиткіна Л.В. Вплив дитячих розладів аутистичного спектра на доросле життя особистості. Наукові інновації та передові технології (Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»), № 6(46), 2025. С. 2073-2085.

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-6\(46\)-2073-2085](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-6(46)-2073-2085)

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Організація управління соціально-психологічними службами.
<https://msn.khmnu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=309598>
2. Українська асоціація організаційних психологів та психологів праці. Режим доступу:
<https://www.facebook.com/UAOPPP.Ukraine/>
3. Психологічна служба в системі освіти України <https://uk-ua.facebook.com/groups/psyua/>
4. Психологічна служба: курс лекцій <https://core.ac.uk/download/83535097.pdf>
5. Положення про психологічну службу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text>

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 30 із 32	

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет психології, комунікацій та перекладу
 Кафедра авіаційної психології та управління людським фактором

Наталія МЕЛЬНИК
 2025 р.

Система менеджменту якості
РОБОЧА ПРОГРАМА
 навчальної дисципліни
 «Психологічна служба»

Освітньо-професійна програма: «Психологія»

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність: С4 «Психологія»

Форма здобуття освіти	Сем естр	Усього (годин/кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З.	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К.р.	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	1	180/6,0	16	32	-	132	-	КП-1 с.	Екзамен 1 с.
Заочна	1	180/6,0	8	12	-	160	К.р. 1 с	КП-1 с.	Екзамен 1 с.

Індекс РМ-8-С4-1/25-2.1.2

Індекс РМ-8-С4-13/25-2.1.2

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Програма навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	СМЯ КАІ РП 12.10-01-2025
		Стор. 2 із 18	

Робочу програму навчальної дисципліни «Психологічна служба» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Психологія», навчального та робочих навчальних планів №№ НМ-8-С4-1/25, РМ-8-С4-1/25 та РМ-8-С4-13/25 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю С4 «Психологія» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

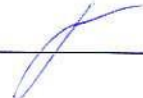
професор кафедри авіаційної психології
та управління людським фактором Любов ПОМИТКІНА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Психологія», спеціальності С4 «Психологія» – кафедри авіаційної психології та управління людським фактором, протокол №10 від 29.08.2025 р.

Гарант освітньо-професійної програми Лада ЯКОВИЦЬКА

В.о. завідувача кафедри Лада ЯКОВИЦЬКА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету психології, комунікацій та перекладу, протокол №__ від «_____» 2025 р.

Голова НМРР Анжеліка КОКАРСВА

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 32 із 32	

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1 Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна ...	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.....	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Тематичний план	8
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)	9
2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.....	10
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	11
3.1. Методи навчання	11
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	12
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	13
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	14

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 33 із 32	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Психологічна служба» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце навчальної дисципліни. Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують професійний профіль майбутнього спеціаліста психолога, дозволить створити передумови для усвідомленого вивчення фахових навчальних дисциплін, включених у навчальний план.

Метою викладання дисципліни є систематизація та структурування знань щодо змісту, формам і методів навчання та формування особистості практикуючого психолога, розкриття основних наукових концепцій, понять, методів та технологій практичної психології, надбання ними знань, вмінь і навичок, що максимально сприяють усвідомленню досконалого професійного становлення майбутнього спеціаліста.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення структури організації роботи психологічної служби;
- засвоєння засобів, механізмів та прийомів роботи в системі психологічної служби;
- розуміння застосування різних методів в психологічній допомозі;
- оволодіння навичками прогнозування та контролю результатів діяльності психологічної служби.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ПРН1); робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій (ПРН4); розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість (ПРН6); вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності, права людини, принципи гендерної рівності, культури миру та ненасильства, виходячи з концепції сталого розвитку (ПРН9); вміти організовувати просвітницькі заходи психологічного спрямування із застосуванням сучасних підходів до підтримки психологічного здоров'я особистості позапрофесійного середовища та у професійному середовищі, що передбачають умови невизначеності, екстремальні та кризові умови авіаційної галузі (ПРН14).

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 34 із 32	

У результаті виконання **курсowego проєкту** студент повинен отримати наступні навички

Програмні результати навчання: здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (**ПРН1**); вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів, в тому числі і в авіаційній галузі (**ПРН2**); узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки (**ПРН3**); робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій (**ПРН4**); розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість (**ПРН5**); розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість (**ПРН6**); доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях (**ПРН7**); оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації (**ПРН8**); вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності, права людини, принципи гендерної рівності, культури миру та ненасильства, виходячи з концепції сталого розвитку (**ПРН9**); здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності (**ПРН10**); здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності (**ПРН11**).

Додаткові програмні результати: володіти навичками в області наукової комунікації та знаннями щодо найновіших досягнень області психології (**ПРН12**); здійснювати професійну самоосвіту, самовдосконалення та саморозвиток, враховуючи запит організацій та установ, а також специфіку та спрямованість їхньої діяльності, в тому числі в авіаційній галузі (**ПРН13**); вміти організовувати просвітницькі заходи психологічного спрямування із застосуванням сучасних підходів до підтримки психологічного здоров'я особистості поза професійного середовища та у професійному середовищі, що передбачають умови невизначеності, екстремальні та кризові умови авіаційної галузі (**ПРН14**).

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**: здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог (**ІК**); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (**ЗК1**); уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (**ЗК4**); цінування та повага до різноманітності та мультикультурності (**ЗК5**); здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (**ЗК6**); здатність діяти соціально відповідально та свідомо (**ЗК7**); здатність мотивувати людей та

рухатися до спільної мети (**ЗК9**); здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості, зокрема, і в авіаційній галузі (**ФК2**); здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та доказові методики і техніки практичної діяльності (**ФК3**); здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік, зокрема і в авіаційній галузі (**ФК4**); здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології (**ФК5**); здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності (**ФК7**); здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями (**ФК9**); здатність до особистісного та професійного зростання, утвердження української та громадянської ідентичності (**ФК11**).

У результаті виконання **курсового проєкту** студент повинен набути наступні компетентності: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов (**ІК**); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (**ЗК1**); здатність проведення досліджень на відповідному рівні (**ЗК2**); здатність генерувати нові ідеї (креативність) (**ЗК3**); уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (**ЗК4**); здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (**ЗК6**); здатність діяти соціально відповідально та свідомо (**ЗК7**); здатність розробляти та управляти проєктами (**ЗК8**); здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети (**ЗК9**); здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики (**ФК1**); здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості, зокрема, і в авіаційній галузі (**ФК2**); здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та доказові методики і техніки практичної діяльності (**ФК3**); здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік, зокрема і в авіаційній галузі (**ФК4**); здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах (**ФК6**); здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності (**ФК7**); здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію (**ФК8**); здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями (**ФК9**); здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної

допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях (**ФК10**); здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження, особливостей культури, різноманітності можливостей, гендерних особливостей, виходячи з концепції сталого розвитку (**ФК12**); здатність застосовувати методи психодіагностики, консультування, психокорекції в індивідуальному та груповому форматі з урахуванням специфіки професійної діяльності у різних галузях, в тому числі в авіаційній галузі (**ФК13**); здатність аналізувати роль психологічних чинників при оцінюванні ефективності професійної діяльності в екстремальних, кризових умовах та умовах невизначеності у різних галузях, в тому числі в авіаційній галузі (**ФК14**).

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Методологія прикладних досліджень у сфері психології» та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Психологія прийняття рішень», «Особливості індивідуальної та групової психокорекції в авіаційній галузі» та науково-дослідної практики у сфері психології та при написанні кваліфікаційної роботи магістра.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 1-го навчального модуля, а саме:

– навчального модуля **№1 «Психологічна служба як вид практичної психології»**, який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Окремим (другим) модулем є **курсний проєкт (КП)**, який виконується у 1 семестрі. КП є важливою складовою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмій, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.

Модуль №1 «Психологічна служба як вид практичної психології»

Інтегровані вимоги модуля №1: знати: основні види взаємодії в системі «практичний психолог – клієнт» - психотерапевтична ситуація, професійна самоідентифікація практикуючого психолога та самопізнання, основні ПВЯ, основні функції психологічної служби: аналіз і прогнозування поведінки людей; діагностику та корекцію психологічних девіацій, дій, які не відповідають нормам; моніторинг умов та особливостей розвитку особистості; підвищення психологічної культури суспільства; розробляти корекційні програми щодо відновлення психічного стану відповідно

до ступеню вразливості особистості або фахівця, що перебували у небезпечних умовах діяльності.

Тема 1. Теоретичні засади практичної психології

Теоретичні засади практичної психології. Взаємозбагачення та взаємопроникнення наукової та практичної психології. Структура й завдання практичної психології. Проблема визначення методологічних основ практичної психології. Взаємодія в системі «практичний психолог – клієнт» - психотерапевтична ситуація.

Тема 2. Особистість практикуючого психолога

Спілкування: комунікація, інтеракція та перцепція, конгруентність (за К.Роджерсом) як ядро діяльності практикуючого психолога. Професійна самоідентифікація практикуючого психолога та самопізнання. Застосування студентом до себе тих чи інших вимог до професії. Створення можливостей вибору найбільш відповідних індивідуальним особливостям кожного студента методів та інструментів роботи з клієнтами. Професійний відбір. Основні етапи професійного відбору. Основні якості практикуючого психолога. Вимоги до наявності глибоких теоретичних психологічних знань, емпатії та інтуїції. Зміст підготовки практикуючих психологів. Теоретичні та практичні компоненти психологічної допомоги іншим.

Тема 3. Основні види діяльності та функції соціально-психологічної служби

Національна система соціально-психологічної служби (НСПС): визначення, основні завдання й напрями роботи. Основні спеціалісти НСПС: психологи-консультанти, практикуючі психологи, реабілітологи, соціологи, соціальні працівники, соціальні педагоги, методисти соціально-психологічних служб. Основні функції НСПС: аналіз і прогнозування поведінки людей.

Тема 4. Практична психологія в системі освіти

Практична психологія в системі освіти: основні завдання та функції. Основні вимоги до організації психологічної служби. Психологічна служба загальноосвітньої школи (вікові форми й методи роботи). Основні напрями: підвищення психологічної культури всіх учасників навчально-виховного процесу, психологічна профілактика й корекція. Активний соціально-психологічний вплив. Консультативно-методична та дорадча функція.

Тема 5. Основні види діяльності шкільного психолога

Соціально-психологічне обстеження учасників педагогічного процесу з метою покращення навчання й виховання учнів, проведення моніторингу психологічного розвитку дітей. Соціально-психологічна адаптованість, здатність усвідомлювати свої почуття та розуміти їх виявлення в інших людей, вольові риси характеру як основні показники моніторингу у дітей молодшого шкільного віку. Діагностування новоутворень дошкільного віку. Робота психолога з проблемами міжособистісних стосунків в класі. Особливості допомоги підліткам. Діагностика та корекція психологічних девіацій, дій, які не відповідають нормам. Робота з батьками учнів – максимальне сприяння батькам у вихованні дитини. Особливості роботи з педагогічним колективом.

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 38 із 32	

Тема 6. Єдина інформаційна система психологічної служби

Наступність у підпорядкуванні в системі психологічної служби. Психологічне забезпечення роботи закладів реабілітації неповнолітніх. Психологічна служба у позашкільних закладах. Психологічна служба в державних і недержавних організаціях. Особливості надання психологічної допомоги в бізнес організаціях. Особливості психологічної допомоги фахівцям авіаційної галузі. Застосування методів професійного психологічного відбору авіаційних фахівців. Надання психологічної допомоги працівникам, що здійснюють професійну діяльність в особливих та екстремальних умовах діяльності.

Тема 7. Психологічна служба у вищих закладах освіти

Психологічна служба у вищих закладах освіти – сприяння особистісному зростанню та професійному становленню студентів. Моніторинг умов та особливостей розвитку особистості студентів. Створення умов для індивідуального консультування студентів. Особистісний розвиток студентів засобами тренінгової роботи. Поняття життєвих перспектив особистості.

Тема 8. Психопрофілактична й просвітницька робота

Психопрофілактична й просвітницька, профілактична робота, реабілітація, дорадча функція. Психогігієна. Підвищення психологічної компетентності людей з метою поширення їхніх можливостей самостійно розв'язувати проблеми й конфлікти. Визначення психологічної проблеми «Поняття життєвого шляху у практичній психології». Підвищення психологічної культури суспільства.

Модуль № 2 «Курсовий проєкт»

Курсовий проєкт виконується в 1 семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу.

Курсовий проєкт виконується на основі навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання студентами, є складовою модулю Модуль №1 «Психологічна служба як вид практичної психології».

Мета курсового проєкту полягає у створенні моделі психологічної роботи з різновіковою категорією людей за самостійно обраною проблематикою у переліку тематики відповідно модуля та включає 3 розділи: теоретичний, присвячений аналізу психологічних підходів у сучасній науці, діагностичний, у якому здійснюється підбір психодіагностичного інструментарію та практичний, присвячений опису обраної (можливо власної) моделі психологічної роботи з людьми.

Виконання, оформлення та курсового проєкту здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання курсового проєкту – до 45 годин самостійної роботи.

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АвіАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 39 із 32	

2.3. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 2.1

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма здобуття освіти				Заочна форма здобуття освіти				
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. Заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль № 1 «Психологічна служба як вид практичної психології»										
1.1	Теоретичні засади практичної психології	1 семестр				1 семестр				
		9	2	2	5	14	2	-	12	
	Взаємодія в системі «практичний психолог-клієнт» - психотерапевтична ситуація	7	-	2	5					
1.2	Особистість практикуючого психолога	9	2	2	5	14	-	2	12	
	Враховання індивідуально-психологічних особливостей у роботі практичного психолога	8	-	2	6					
1.3	Основні види діяльності та функції соціально-психологічної служби	9	2	2	5	14	-	2	12	
	Функціональний взаємозв'язок вікових періодів життя людини	8	-	2	6					
1.4	Практична психологія в системі освіти	9	2	2	5	16	2	2	12	
	Робота психолога з безпритульними дітьми	8	-	2	6					
1.5	Основні види діяльності шкільного психолога	9	2	2	5	16	2	2	12	
	Психологічна корекція страхів у дітей та дорослих	8	-	2	6					
1.6	Єдина інформаційна система психологічної служби	9	2	2	5	14	-	2	12	
	Допомога психолога працівникам в особливих та екстремальних умовах діяльності	8	-	2	6					
1.7	Психологічна служба у вищих закладах освіти	9	2	2	5	14	2	-	12	
	Організаційне консультування в бізнес-структурах	8	-	2	6					
1.8	Психопрофілактична й просвітницька робота	10	2	2	6	16	-	1	15	
1.9	Модульна контрольна робота	7	-	2	5	-	-	-	-	
1.10	Контрольна (домашня) робота ЗФН	-	-	-	-	8	-	-	8	

		Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни		Шифр		КАІ ЦМК 12.10.01.2025			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.11	Підсумкова контрольна робота (ЗФН)	-	-	-	-	Стр. 40 із 32	1	8	8
Усього за модулем № 1		135	16	32	87	135	8	12	115
Модуль № 2 «Курсовий проєкт»									
Курсовий проєкт		45	-	-	45	45	-	-	45
Усього за модулем №2		45	-	-	45	45	-	-	45
Усього за навчальною дисципліною		180	16	32	132	180	8	12	160

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)

Контрольна робота (ЗФН) виконується у першому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу.

Мета контрольної роботи полягає у оволодінні знаннями про основні підходи до побудови психологічної моделі допомоги клієнту; прийоми та способи психологічної підтримки особистості та фахівця, що перебувають, працюють у небезпечних умовах; методи відновлення життєвої ситуації особистості.

Виконання, оформлення та захист контрольної роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання контрольної роботи, - 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену розробляються провідними викладачами кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються такі методи: пояснювально-ілюстративний (використання мультимедійних презентацій, схем); презентація доповідей, групова дискусія, обговорення корекційних, психологічних та реабілітаційних прийомів.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій та практичних занять, роботі з навчальною літературою, виконанні завдань на знання теоретичного матеріалу, при самостійному вирішенні задач.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Бабчук О. Г. Психологічна служба в системі дошкільної освіти: навч. посіб. Одеса: ТОВ «Лерадрук», 2023. 166 с.

3.2.2. Василенко І.А. Методичні рекомендації до дисципліни «Сучасна психологічна служба: організація та функціонування» для здобувачів другого(магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія, Одеса, 2021. 26 с.

3.2.3. Гоцуляк Н. Є. Психологічна служба: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 138 с.

3.2.4. Кузьо О. Основи психологічної практики : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с.

3.2.5. Медведєв В. С., Кудерміна О. І., Горбенко Д. А. Психологічна служба правоохоронних органів України: навч. посіб. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. 188 с.

3.2.6. Організація діяльності психологічної служби: навч.-метод. посіб. / МОН України,

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 41 із 32	

Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; упоряд. О. А. Дудник. Умань : Візаві, 2023. 267 с.

3.2.7. Психологічна служба: навч. посіб. / Л. В. Помиткіна, Л. С. Яковицька. К. : КАІ, 2025. 144 с.

3.2.8. Помиткіна Л.В. Професійна самореалізація психолога в практичній діяльності / Moderní aspekty vědy: XIV. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2021. str. 27-36.
<http://perspectives.pp.ua/public/site/mono/monography-14.pdf>

Допоміжна література

3.2.9. Військово-психологічний словник-довідник [Текст] : навч. посіб. / Р.В. Малахов, Є.О. Романенко, Н. В. Коляденко, Л.В. Помиткіна. Київ: Ліра-К, 2024. 303 с.

3.2.10. Гребінь Н., Луців М. Особливості тривожності та страхів у осіб юнацького віку з різною схильністю до прокрастинації. Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. 2024. В. 20. С. 58-66. <https://doi.org/10.30970/PS.2024.20.9>

3.2.11. Mozgovaya G., Pomytkina L., Beketova G. Cyberbullying as a Deviant of Adolescents – Representatives of Youth Subcultures. International Scientific Journal «Pediatrics. Eastern Europe», 2022, 10(1), Pp. 136-144. URL: <https://doi.org/10.34883/PI.2022.10.1.018>

3.2.12. Помиткіна Л. В. Професіоналізм та ключові компетентності психолога-викладача: суб'єктивний аналіз. Наукові інновації та передові технології. Серія: Психологія, Педагогіка. 2022. № 1(3). С.389–398. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-1\(3\)-389-397](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-1(3)-389-397)

3.2.13. Помиткін Е. О., Помиткіна Л. В. Духовно-особистісний підхід в освіті та практиці психологічної допомоги у воєнний та післявоєнний час. Цілісний підхід у психології та соціальній роботі: теорія та практика. Мат. Всеукраїнської наук.-пр. конференції з міжнародною участю «Цілісний підхід у психології та соціальній роботі: теорія та практика» (23 лютого 2024 року): Збірник тез / За заг.ред. докт. психол. наук, проф. Клочек Л. В., канд. психол. наук, доц. Галушко Л. Я. Кропивницький: ЦДУ, 2024. С. 23-28.

3.2.14. Помиткіна Л.В. Вплив дитячих розладів аутистичного спектра на доросле життя особистості. Наукові інновації та передові технології (Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»), № 6(46), 2025. С. 2073-2085. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-6\(46\)-2073-2085](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-6(46)-2073-2085)

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет

3.3.1. Організація управління соціально-психологічними службами.
<https://msn.khmnu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=309598>

3.3.2. Українська асоціація організаційних психологів та психологів праці. Режим доступу:
<https://www.facebook.com/UAOPPP.Ukraine/>

3.3.3. Психологічна служба в системі освіти України <https://uk-ua.facebook.com/groups/psyua/>

3.3.4. Психологічна служба: курс лекцій <https://core.ac.uk/download/83535097.pdf>

3.3.5. Положення про психологічну службу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text>

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 42 із 32	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів.

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
	1 семестр	1 семестр
Вичерпне розкриття питання на практичному занятті	5 б. x 4=20	5 б. x 2=10
Експрес-контроль	10 б. x 2=20	10 б. x 2=20
Домашнє завдання	10 б.	-
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	30 балів	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	30	-
Контрольна (домашня) робота ЗФН	-	30
Екзамен	20	40
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	100
Модуль № 2 Курсовий проєкт		
Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	<i>Денна/заочна форми навчання</i>	
<i>Виконання курсового проєкту</i>	60	
<i>Захист курсового проєкту</i>	40	
<i>Виконання та захист курсового проєкту</i>	100	

Екзаменаційна рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 1).

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Вичерпне розкриття питання на практичному занятті	Експрес-контроль	Виконання та захист контрольної роботи	Виконання модульної / підсумкової контрольної роботи	Оцінка за національною шкалою
5	9-10	27-30	27-30	Відмінно
4	8	23-26	23-26	Добре
3	6-7	18-22	18-22	Задовільно
менше 3	менше 6	менше 18	менше 18	Незадовільно

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 43 із 32	

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 2).

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової модульної рейтингової оцінки в балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах Денна/Заочна	Оцінка за національною шкалою
72-80/54-60	Відмінно
60-71/45-53	Добре
48-59/36-44	Задовільно
менше 48/36	Незадовільно

Таблиця 4.5

Відповідність залікової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою

Оцінка в балах Денна/Заочна	Оцінка за національною шкалою
18-20/36-40	Відмінно
15-17/30-35	Добре
12-14/24-29	Задовільно
менше 12/24	Незадовільно

4.5. Сума підсумкових модульних рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та індивідуального навчального плану, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана здобувачем вищої освіти за результатами **виконання та захисту курсового проєкту/роботи** в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відомості модульного контролю, а також до індивідуального навчального плану, та Додатку до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.8. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Додаток 1

**Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою
(рекомендовані значення)**

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14	15	
3	4	5	6	7	8	9	9-10	10-11	12-13	13-14	14-15	Відмінно
2,5	3	4	5	6	6-7	7-8	8	9	10-11	11-12	12-13	Добре
2	2,5	3	4	4-5	5	6	6-7	7-8	8-9	9-10	9-11	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
15-16	16-17	17-18	17-19	18-20	19-21	20-22	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	Відмінно
12-14	13-15	14-16	15-16	15-17	16-18	17-19	18-20	18-21	19-22	20-23	20-24	Добре
10-11	10-12	11-13	12-14	12-14	13-15	13-16	14-17	15-17	15-18	16-19	16-19	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	
26-28	26-29	27-30	28-31	29-32	30-33	31-34	32-35	33-36	34-37	34-38	35-39	Відмінно
21-25	22-25	23-26	23-27	24-28	25-29	26-30	27-31	27-32	28-33	29-33	29-34	Добре
17-20	18-21	18-22	19-22	19-23	20-24	20-25	21-26	22-26	22-27	23-28	24-28	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	
36-40	37-41	38-42	39-43	40-44	41-45	42-46	43-47	43-48	44-49	45-50	46-51	Відмінно
30-35	31-36	32-37	32-38	33-39	34-40	35-41	35-42	36-42	37-43	38-44	38-45	Добре
24-29	25-30	25-31	26-31	27-32	27-33	28-34	28-34	29-35	30-36	30-37	31-37	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	
47-52	48-53	49-54	50-55	51-56	51-57	52-58	53-59	54-60	55-61	56-62	57-63	Відмінно
39-46	40-47	41-48	41-49	42-50	43-50	44-51	44-52	45-53	46-54	47-55	47-56	Добре
31-38	32-39	32-40	33-40	34-41	34-42	35-43	36-43	36-44	37-45	37-46	38-46	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	
58-64	59-65	60-66	60-67	61-68	62-69	63-70	64-71	65-72	66-73	67-74	68-75	Відмінно
48-57	49-58	50-59	50-59	51-60	52-61	53-62	53-63	54-64	55-65	56-66	56-67	Добре
38-47	39-48	40-49	40-49	41-50	41-51	42-52	43-52	43-53	44-54	44-55	45-55	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	
68-76	69-77	70-78	71-79	72-80	73-81	74-82	75-83	76-84	77-85	77-86	78-87	Відмінно
57-67	58-68	59-69	59-70	60-71	61-72	62-73	62-74	63-75	64-76	65-76	65-77	Добре
46-56	46-57	47-58	47-58	48-59	49-60	49-61	50-61	50-62	51-63	52-64	52-64	Задовільно

	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 45 із 32	

Додаток 2

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Психологічна служба»	Шифр документа	КАІ НМК 12.10-01-2025
		Стор. 46 із 32	

Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ Зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				